

ATATÜRK ÜNİVERSİTESİNDE ÖĞRENİM GÖREN KIRGIZ ÖĞRENCİLERİN TÜRKÇE VE TÜRKİYE'YE YÖNELİK GÖRÜŞLERİ*

Semra ALYILMAZ**

Nurşat BİÇER***

İsmail ÇOBAN****

Öz

Bu araştırmanın amacı Atatürk Üniversitesinde öğrenim gören Kırgız öğrencilerin Türkçeye ve Türkiye'ye ilişkin görüşlerini ortaya koymaktır. Bu kapsamda Kırgız öğrencilerin Türkçeye ilişkin görüşlerinin yanı sıra Türkiye hakkındaki görüşleri de ele alınacaktır.

Nitel araştırma modeline göre tasarlanan bu çalışmada Atatürk Üniversitesinde öğrenim gören 15 Kırgız öğrencinin görüşüne başvurulmuştur. Veri toplama aracı olarak öğrencilerin yazılı görüşlerini toplamak amacıyla bir görüşme formu geliştirilmiştir.

Çalışma sonucunda Kırgız öğrencilerin Türkiye'ye karşı olumlu görüşler içerisinde oldukları, Türkçeyi kolay öğrenilebilir bir dil olarak gördükleri ve Türk toplumunun kendilerine sıcak ve iyi davrandığı tespit edilmiştir. Öğrencilerin yaşadığı sorunların başında ekonomik sorunların yer aldığı da bu çalışmadan elde edilen sonuçlardandır.

Anahtar Sözcükler: Kırgız öğrenciler, Türkiye'de eğitim, yabancılara Türkçe öğretimi, Kırgız öğrencilere Türkçe öğretimi.

THE VIEWS OF KYRGYZ STUDENTS STUDYING IN ATATURK UNIVERSITY CONCERNING TURKISH AND TURKEY

Abstract

The aims of this research are focussed on the views of Kyrgyz students currently studying in Ataturk University concerning Turkish language and Turkey. In this scale the perspective of them in question of Turkish and Turkey are tackled.

The model of the qualitative research reverts to the angle of views of fifteen Kyrgyz students who attend classes at Ataturk University. As collected data devices the written perspectives of the students are with the aim of developing a model of their opinions investigated.

In the outcome of this work the positive opinions of the Kyrgyz students concerning Turkey, their experience of Turkish as an easy language to learn and of Turks as warm-hearted and well-behaving people are determined.

---

* Bu makale Kırgızistan'ın başkenti Bişkek'te 22-23 Ekim 2014 tarihleri arasında düzenlenen "Türk Dünyası Vatandaşlığı Çalıştayı"nda sunulan bildirinin gözden geçirilmiş şeklidir.

** Doç. Dr.; Atatürk Üniversitesi, Kâzım Karabekir Eğitim Fak. Türkçe Eğitimi Bölümü, semraalyilmaz@mynet.com.

*** Arş. Gör.; Atatürk Üniversitesi, Kâzım Karabekir Eğitim Fak. Türkçe Eğitimi Bölümü, nursatbicer@gmail.com.

**** Arş. Gör.; Atatürk Üniversitesi, Kâzım Karabekir Eğitim Fak. Türkçe Eğitimi Bölümü, smlcoban@gmail.com.

Furthermore, the discovery of the student's economical situation as their biggest concern is as well acquired through this study' results.

Keywords: Kyrgyz students, education in Turkey, Turkish teaching for foreigners, Turkish teaching for Kyrgyz students.

1. Giriş:

Türkiye uluslararası anlaşmalar ve ikili kültür anlaşmalarıyla karşılıklı eğitim, kültür ve öğrenci değişimine yönelik sorumluluklar üstlenmiştir. Bu çerçevede Türkiye'den yabancı ülkelere öğrenciler gönderildiği gibi diğer ülkelerden de Türkiye'ye yükseköğrenim görmek üzere yabancı öğrenciler gelmektedir (Can, 1996). Türkiye'nin son yıllardaki eğitim, sağlık, ekonomi, turizm vb. alanlardaki gelişmesine paralel olarak Türkiye'ye gelen yabancı öğrencilerin sayısında da artış yaşanmaktadır. Uzak Doğu ülkelerinden, Orta Asya Türk Cumhuriyetleri ile birçok Asya ülkesinden, Kafkaslardan, Rusya Federasyonu ve ona bağlı olan muhtar cumhuriyetlerden, Orta Doğu ülkelerinden başta olmak üzere Avrupa ve Amerika'dan pek çok öğrenci lisans ve lisansüstü eğitimini gerçekleştirmek, Türkçe öğrenmek amacıyla Türkiye'yi tercih etmektedir.

Ural-Altay dil ailesi içinde yer alan, yapısal özellikleri, sondan eklemeliliği, söz dizimi olarak da esnek bir yapıya sahip olup eylemin cümle sonunda yer alması ve vurgu gibi ayırt edici yönleriyle özellikle bu dil yapısına yabancı olanlar tarafından anlaşılması son derece güç ve karmaşık olan Türkçe dünya çapında kullanımı günden güne büyük bir artış gösteren bir dildir (Özyürek, 2009).

Türkçenin dünyada en çok konuşulan diller arasında beşinci olması (Buran ve Alkaya, 2013) da Türkçe öğrenimine olan ilginin, yönelimin yüksek olmasının sebeplerindedir.

Tarihî gelişimi içinde Türkçe lehçe ve ağızlara ayrılmıştır. Coğrafi uzaklık, farklı kültürel etkiler, yaşam şartları vb. Türk boy ve topluluklarının birbiriyle iletişim kurmalarında ciddi sorunlar doğurmuştur. Bu iletişim sorununu aşabilmek için Türk boy ve toplulukları birbirinin dilini öğrenme ihtiyacı hissetmiştir. Türkiye Türkleriyle iletişimlerini güçlendirmek isteyen Kırgızlar Türkiye'de ve kendi ülkelerinde Türkçeyi öğrenmeye çalışmaktadırlar.

“Kırgızistan Cumhuriyeti, Orta Asya'nın yüz ölçümü bakımından en küçük ülkelerinden biri olmasına rağmen insanlık tarihinin eski kültür varlıklarından önemli bir kısmını üzerinde barındırması sebebiyle öteden beri bilim dünyasının ilgi odağı hâline gelmiştir” (Alyılmaz, 2009: 186).

Türkçenin Kıpçak kolu içinde yer alan Kırgız Türkçesi, Kırgız halkının konuşma, yazma ve resmî dilidir. Kırgızların çoğu Kırgızistan'da; bir kısmı Kazakistan, Özbekistan ve

Tacikistan'da; çok az bir kısmı da yabancı ülkelerde yaşamaktadır (Kaydarov ve Orazov, 2010: 236).

Çağdaş Kırgız Türkçesinde yedi kısa yedi uzun ünlü vardır. Kırgız Türkçesinin ünlüleri ses uyumu kuralına tam olarak uyar. Kırgız Türkçesindeki ünsüzlerin sayısı 25'tir (Kaydarov ve Orazov, 2010: 237).

Kırgız Türkçesinin tarihî gelişimi içinde Kırgızlar Köktürk Alfabeti'yle vücut bulmuş Yenisey Yazıtları'nın yazıcılarından olmuşlardır. Bugün sayıları 350'yi bulan Yenisey Yazıtları, (başta Kırgız / Hakas, Şor, Çik ve Altay Türkleri olmak üzere) farklı Türk boyları tarafından vücuda getirilmiştir (Alyılmaz, 2007: 17). Kırgızlar yakın dönemde de 1924-1928 yılları arasında Arap Alfabeti'ni, 1928-1940 yılları arasında Latin Alfabeti'ni kullanmışlardır. 1940'tan sonra da Kiril Alfabeti'ni kullanmaya başlamışlardır. Kırgız Türkleri, bugün de Kiril Alfabeti'ni kullanmaktadırlar (Buran ve Alkaya, 2013: 319). Sovyetler Birliği içinde yer alan Türk boyları Kiril Alfabeti'ni kullanmışlardır ve Türk boylarına Kiril Alfabeti'nin 18 farklı türü tatbik edilmiştir (Ercilasun, 1977). Bu alfabelerden birisi de Kırgızlar için uyarlanmış olan Kırgız Türkçesi Alfabeti'dir.

Türk devlet ve topluluklarından gelen öğrenciler Türkçe öğreniminde yabancılara göre daha şanslıdır. Özellikle Azerbaycan, Kazakistan, Kırgızistan, Özbekistan, Türkmenistan ve Tataristan gibi ülkelerden gelen bu öğrencilerin kendi ülkelerinde konuşulan diller, Türkçenin lehçeleridir (Karatay ve Kartallıoğlu, 2012). Bu öğrencilerin Türkçe öğrenmedeki yaşadıkları zorlukların başında Türkçenin farklı kollarına mensup olma (Oğuz, Karluk, Kıpçak) ve farklı alfabe kullanma sorunları bulunmaktadır. Kazakistan ve Kırgızistan başta olmak üzere Rusya Federasyonu'na bağlı özerk cumhuriyetlerden gelen öğrencilerin kendi ülkelerinde Kiril alfabelerini kullanmaları nedeniyle Türkiye Türkçesini öğrenirken karşılaştıkları Latin Alfabeti kullanımı bu öğrencilere zorluk yaşatmaktadır. Türkçenin yabancılara öğretiminde Türk soylular diğer öğrencilere göre bir adım önde başlamaktadır. Ancak bu öğrencilerin de Türkçenin farklı kollarına mensup olmaları kendi içlerinde Türkiye Türkçesi öğrenirken farklı ayrıcalıklara sahip olmalarına neden olmaktadır. Türkiye Türkçesi gibi Türkçenin Oğuz grubu içinde yer alan Türkmen Türkçesi, Azeri Türkçesi, Gagavuz Türkçesi, Salar Türkçesi ana dili olan öğrenciler ana dili diğer Türk lehçeleri olanlara göre Türkiye Türkçesi öğreniminde daha hızlı ve başarılı bir öğrenme gerçekleştirmektedir.

Türk boy ve toplulukları arasında iletişimin sağlam temeller üzerinde ilerleyebilmesinde dil ve dil öğretiminin kuşkusuz ayrı bir yeri ve önemi vardır. Türk televizyon yayınlarının Orta Asya'da izlenmesi, Türkiye Cumhuriyetinin bu akraba ülkelerde ilk, orta ve yükseköğretim kurumları açması, Türk Elçiliklerinin MEB kanalıyla Türkçe kursları düzenlemesi, Orta

Asya'dan soydaş öğrencilerin Türkiye'deki eğitim-öğretim kurumlarında okuması sonucu, buradaki öğrenci ailelerinin, her meslekten ilgili bireylerin Türkçe ve Türk kültürüne ilgisini çekmeye başlamıştır. Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde de yeni açılımlar sunmuş, teorik ve pratik açıdan birçok bilimsel araştırmayı zorunlu kılmıştır (Daşman, 2009).

Türkiye Cumhuriyeti ve Kırgızistan arasında gelişen ikili ilişkiler ülkeler arasında öğrenci, öğretim üyesi değişimi ve göndermeyi beraberinde getirmiştir. Ülkeler arasındaki ticari ilişkiler de iki ülke arasında göç oluşturmuştur. Türkiye'den Kırgızistan'a, Kırgızistan'dan da Türkiye'ye gelenlere dil öğretimi ihtiyacı da doğmuştur.

Kırgızların Türkiye Türkçesi öğrenme sebepleri irdelendiğinde Türk okullarında eğitim almak istemeleri, Türkiye'ye gelmeyi planlamaları, Türklerle arkadaşlık kurmaları ya da evlenmeleri, Türk şirketlerinde iş bulabilirim düşüncesi veya sadece bir dil öğrenme merakı gibi eğitimden, iş kaygısına kadar birçok sebeple karşılaşmaktadır (Duman, 2013: 84).

Kırgızistan-Türkiye Manas Üniversitesi, Cusup Balasagin Kırgız Millî Devlet Üniversitesi, Kırgız-Rus Slavyan Üniversitesi, Uluslararası İlişkiler Fakültesi, AUCA (Orta Asya'daki Amerikan Üniversitesi), İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi (Celalabat Türk Dünyası Araştırmaları Vakfı İktisat ve Girişimcilik Üniversitesi), Kırgız Özbek Üniversitesi (OŞ), Arabaev Üniversitesi, Sebat Eğitim Kurumları, Uluslararası Atatürk-Alatoo Üniversitesi, T.C. MEB. TÖMER (Daşman, 2009) Kırgızistan'daki başlıca Türkçe öğretim merkezleridir.

Yabancı öğrencilerin Türkiye'de kaldıkları süre boyunca edindikleri tecrübeler, hem kendileri hem de yerli öğrenciler için kalıcı bir değer taşımaktadır. Bu sayede öğrenciler arasında derinleşen bağlar, ulusal sınırları aşarak kaynaşmayı sağlamaktadır (turkey.setimes.com). Kırgız öğrencilerin Türkiye'de yaşadığı süre içinde çeşitli tecrübeler yaşayarak Türkçeye ve Türkiye'ye ilişkin fikirler geliştirdiği düşünülmektedir. Kırgız öğrencilerin Türkiye'de daha iyi şartlarda öğrenim görmeleri için bu düşüncelerinin bilinmesi önem arz etmektedir.

1.1. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı Türkiye'de öğrenim gören Kırgız öğrencilerin Türkçeye ve Türkiye'ye ilişkin görüşlerini ortaya koymaktır. Bu kapsamda Kırgız öğrencilerin Türkçeye ilişkin görüşlerinin yanı sıra Türkiye hakkındaki görüşleri de ele alınacaktır. Bu görüşler alınırken aşağıdaki araştırma sorularına yanıt aranacaktır:

- Atatürk Üniversitesinde öğrenim gören Kırgız öğrencilerin Türkiye'ye yönelik görüşleri nelerdir?

- Atatürk Üniversitesinde öğrenim gören Kırgız öğrencilerin Türkçeye yönelik görüşleri nelerdir?
- Atatürk Üniversitesinde öğrenim gören Kırgız öğrencilerin Türk toplumuna yönelik görüşleri nelerdir?

2. Yöntem

Bu bölümde çalışmanın araştırma modeli, çalışma grubu, verilerinin toplanması ve verilerinin analizi hakkında bilgiler verilmiştir.

2.1. Araştırmanın Modeli

Atatürk Üniversitesinde öğrenim gören Kırgız öğrencilerin Türkçeye ve Türkiye'ye ilişkin görüşlerini ortaya koymak amacıyla tarama modelinde yapılan bu çalışmada nitel araştırma deseni kullanılmıştır. "Nitel araştırma, gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama yöntemlerinin kullanıldığı, olguların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma olarak tanımlanabilir" (Yıldırım ve Şimşek, 2008: 39).

2.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu Atatürk Üniversitesinde lisans ve lisansüstü düzeyde öğrenim gören 15 Kırgız öğrenci oluşturmaktadır. Çalışmada öğrenciler için Ö₁, Ö₂, Ö₃... kısaltmaları kullanılmıştır. Örneklem seçiminde uygun örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Kolay ulaşılabilir durum örneklemesinde araştırmacı kendisine yakın ve erişilmesi kolay olan bir durumu seçer. Bu yöntem araştırmaya hız ve pratiklik kazandırır. Ayrıca bu yöntemin maliyeti de diğer yöntemlere göre daha azdır (Yıldırım ve Şimşek, 2008).

2.3. Verilerin Toplanması

Veri toplama aracı olarak öğrencilerin yazılı görüşlerini toplamak amacıyla araştırmacı tarafından görüşme formu geliştirilmiştir. Görüşme formları hazırlanırken iki Türkçe eğitimi uzmanının görüşü alınmıştır. Uzman görüşü ve ön uygulama sonrası son şekli verilen yedi sorudan oluşan görüşme formuyla veriler toplanmıştır.

2.4. Verilerin Analizi

Veriler nitel analiz teknikleriyle incelenerek yorumlanmıştır. Bu kapsamda öğrenci görüşleri kod, kategori ve temalara göre tasnif edilerek içerik analizi kullanılmıştır. İçerik analizi, herhangi bir metnin ya da belgenin içeriğinin incelenmesi ve sayısal ya da istatistiksel olarak ortaya konulmasında kullanılan bir analiz çeşididir. Belge incelenirken kategoriler

oluşturularak sayısal sunular yapılır (Ekiz, 2009). Elde edilen bulgular tablolar şeklinde sunularak bulguların betimlemesi yapılmıştır. Ayrıca öğrenci görüşlerinden örnekler konularak çalışma detaylandırılmıştır. Çalışmanın güvenilirliğini sağlamak için veriler üzerinde iki ayrı puanlayıcı kullanılmıştır.

3. Bulgular

3.1. Kırgız Öğrencilerin Türkiye'ye Yönelik Görüşlerine İlişkin Bulgular:

Kırgız öğrencilerin Türkiye'ye yönelik yaklaşımları içerisinde yer alan Türkiye'de eğitim görmeyen nedenleri, Türkiye'nin avantajları ve Türkiye'de karşılaşılan sorunlar kategorileri ve bunları oluşturan kodlar Tablo 1'de sunulmuştur:

Tablo 1: Kırgız Öğrencilerin Türkiye'ye Yönelik Görüşleri

Tema	Türkiye'de Eğitim Görmeyen Nedenleri	
Türkiye'ye Yönelik Yaklaşımlar	Rüşvet olmaması	Ö ₁ , Ö ₁₁
	Yaşam şartları	Ö ₁ , Ö ₃ , Ö ₆ , Ö ₁₂ , Ö ₁₃
	Türkiye'deki eğitim imkânları	Ö ₂ , Ö ₄ , Ö ₅ , Ö ₉ , Ö ₁₄ , Ö ₁₅
	Dini faktörler	Ö ₈
	Yurt dışında eğitim görme isteği	Ö ₇ , Ö ₁₀
	Türkiye'nin Avantajları	
	Dil öğrenmek	Ö ₉ , Ö ₁₁
	Yurt dışında eğitim görme	Ö ₁ , Ö ₆ , Ö ₇ , Ö ₁₀
	Gelişmiş ekonomi	Ö ₁
	Farklı kültürleri öğrenmek	Ö ₉
	Kaliteli eğitim	Ö ₂ , Ö ₃ , Ö ₅ , Ö ₈ , Ö ₁₄ , Ö ₁₅
	Gelişmiş bir ülke	Ö ₁₂ , Ö ₁₃
	Yaşanabilirlik	Ö ₁ , Ö ₄
	Türkiye'de Karşılaşılan Sorunlar	
	Ekonomik sorunlar	Ö ₁ , Ö ₆ , Ö ₇ , Ö ₈ , Ö ₉ , Ö ₁₀ , Ö ₁₁
	Oturma izninin olmaması	Ö ₄ , Ö ₅ , Ö ₉
	Kültürel farklılıklar	Ö ₁ , Ö ₆
	Ön yargılı yaklaşım	Ö ₃ , Ö ₉ , Ö ₇ , Ö ₈ , Ö ₁₂
	İklim şartları	Ö ₁
	Sorun yok	Ö ₂ , Ö ₁₃ , Ö ₁₄ , Ö ₁₅

Tablo 1 Türkiye'de öğrenim gören Kırgız öğrencilerin Türkiye'ye ilişkin görüşlerini belirtmektedir. Tablo 1 incelendiğinde Türkiye'de Eğitim Görmeyen Nedenleri kategorisinde 15 öğrencinin görüş bildirdiği görülmektedir. Türkiye'deki eğitim imkânlarından dolayı altı öğrenci Türkiye'de öğrenim görmek istediğini söylerken Türkiye'de yaşam şartlarının iyi

olmasından dolayı beş öğrenci Türkiye'ye eğitim gördüğünü açıklamıştır. Rüşvetin olmaması ve yurt dışında eğitim görme isteği gibi nedenlerle ikişer öğrenci Türkiye'ye geldiğini belirtmiştir. Ayrıca dinî faktörlerden dolayı bir öğrenci Türkiye'de öğrenim gördüğünü ifade etmiştir. Türkiye'deki eğitim imkânlarından dolayı Kırgız öğrencilerin Türkiye'de eğitim görmek istemelerini bildirmeleri bu öğrencilerin Türk eğitim sistemini beğendiklerini ortaya koymaktadır.

Türkiye'deki eğitim imkânları maddesi için altı öğrencinin görüşü bulunmaktadır. Öğrencilerden birinin ifadesine aşağıda yer verilmiştir:

Araştırmacı: Niçin Türkiye'de eğitim görmek istediniz?

Ö₅: Tıp bize göre gelişmiş ondan dolayı.

Türkiye'nin avantajları kategorisinde dil öğrenmek, yurt dışında eğitim görme, gelişmiş ekonomi, farklı kültürleri öğrenmek, kaliteli eğitim, gelişmiş bir ülke ve yaşanılabilirlik gibi konuların avantaj olarak görüldüğü belirtilmiştir. Kaliteli eğitim ve yurt dışında eğitim görme konusunda daha fazla öğrencinin Türkiye'nin avantajlı olduğunu düşünmesi Türkiye'nin Kırgızistan'a göre daha iyi eğitim şartlarına sahip bir ülke olduğunu göstermektedir.

Kaliteli eğitim maddesiyle ilgili beş öğrenci görüş bildirmiştir. Öğrencilerden birinin görüşü şu şekildedir:

Ö₂: Yeni donatım, teçhizatları var.

Kırgız öğrenciler Türkiye'de karşılaşılan sorunlar kategorisinde ekonomik sorunlar, oturma izninin olmaması, kültürel farklılıklar, ön yargılı yaklaşım, iklim şartları konularında sorunlarla karşılaştıklarını bildirmişlerdir. Bunlar arasında ekonomik sorun yaşadığını belirten öğrenci sayısının fazla olması Türkiye'de öğrenim gören Kırgız öğrencilere yeterli maddi desteğin sağlanmadığını göstermektedir. Bu konuda öğrencilere burs imkânlarının verilmesi bu öğrencilerin Türkiye'de daha rahat öğrenim görmelerine katkıda bulunacaktır.

Ekonomik sorunlar maddesine ilişkin yedi öğrencinin görüşü bulunmaktadır. Bu maddeyle ilgili öğrencilerden birinin ifadesi şöyledir:

Ö₇: Burssuzluk, parasızlık, maddi durum.

3.2. Kırgız Öğrencilerin Türkçeye Yönelik Yaklaşımlarına İlişkin Bulgular:

Kırgız öğrencilerin Türkçeye yönelik yaklaşımları içerisinde yer alan Türkçe öğrenme süreci ve Türkçede karşılaşılan sorunlar kategorileri ve bunları oluşturan kodlar Tablo 2'de sunulmuştur:

Tablo 2: Kırgız Öğrencilerin Türkçeye Yönelik Görüşleri

Tema	Türkçe Öğrenme Süreci	
Türkçeye Yönelik Yaklaşımlar	Kolay	Ö ₂ , Ö ₃ , Ö ₄ , Ö ₅ , Ö ₆ , Ö ₇ , Ö ₉ , Ö ₁₀ , Ö ₁₁ , Ö ₁₄ , Ö ₁₅
	Zor	Ö ₁ , Ö ₈ , Ö ₁₂ , Ö ₁₃
	Türkçede Karşılaşılan Sorunlar	
	Dil bilgisi	Ö ₁ , Ö ₃ , Ö ₇
	Deyim ve atasözleri	Ö ₂ , Ö ₆ , Ö ₉
	Konuşmaları anlamamak	Ö ₁₂ , Ö ₁₄
	Farklı ağız kullanımı	Ö ₁₀
	Yabancı kökenli sözcükler	Ö ₆ , Ö ₁₁ , Ö ₁₃
	Yazma	Ö ₇ , Ö ₈ , Ö ₉ , Ö ₁₅
	Sorun yok	Ö ₄ , Ö ₅

Tablo 2 Türkiye’de öğrenim gören Kırgız öğrencilerin Türkçeye ilişkin yaklaşımlarını göstermektedir. Tablo 2 incelendiğinde Türkçe Öğrenme Süreci kategorisinde 15 öğrencinin de görüş bildirdiği görülmektedir. Türkçe öğrenmenin kolay olduğunu 11 öğrenci ifade ederken Türkçe öğrenmenin zor olduğunu 4 öğrenci bildirmiştir. Öğrencilerin çoğunun Türkçenin kolay olduğunu bildirmeleri öğrencilerin Türkçe öğrenme süreçlerinin başarılı geçtiğini ve iyi bir şekilde Türkçeyi öğrendiklerini ortaya çıkarmaktadır.

Türkçe öğrenmenin kolay olduğu maddesine ilişkin 11 öğrenci görüşünü ifade etmiştir. Öğrencilerden birinin ifadesine aşağıda yer verilmiştir:

Ö₆: Zor deyil, benziyor bizimkisine.

Öğrenciler Türkçede karşılaşılan sorunlar kategorisinde dil bilgisi, deyim ve atasözleri, konuşmaları anlamamak, farklı ağız kullanımı, yabancı kökenli sözcükler ve yazma gibi konularda sorunlarla karşılaştıklarını belirtmişlerdir. Bu maddelerde yazma konusunda sorun yaşadığını söyleyen 4 kişinin olması Türkçe öğretimi faaliyetlerinde yazma çalışmalarına daha da önem verilmesi gerektiğini göstermektedir.

Yazma maddesinde sorun yaşadığını belirten bir öğrencinin görüşüne aşağıda yer verilmiştir:

Araştırmacı: Türkçenin hangi özelliği size zor gelmektedir?

Ö₈: Bazı harfler ğ yumşak k.

3.3. Kırgız Öğrencilerin Türk Toplumuna Yönelik Yaklaşımlarına İlişkin Bulgular:

Kırgız öğrencilerin Türk toplumuna yönelik yaklaşımları kategorisi ve bunu oluşturan kodlar Tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 3: Kırgız Öğrencilerin Türk Toplumuna Yönelik Görüşleri

Türk Toplumuna Yönelik Görüşler	
Bazıları iyi bazıları kötü	Ö ₁ , Ö ₃ , Ö ₇ , Ö ₈ , Ö ₉ , Ö ₁₁
Çoğunlukla iyi	Ö ₄ , Ö ₅ , Ö ₁₀ , Ö ₁₃
Farklı kültürlere kapalı	Ö ₆ , Ö ₇ , Ö ₁₂
Yardımsaver	Ö ₂ , Ö ₁₄ , Ö ₁₅

Tablo 3 Türkiye'de öğrenim gören Kırgız öğrencilerin Türk toplumuna yönelik görüşlerini göstermektedir. Tablo 3 incelendiğinde Türk İnsanına Yönelik Görüşler kategorisi için 15 öğrencinin de görüşlerini belirttiği görülmektedir. Türklerden bazılarının iyi bazılarının kötü olduğunu 6 öğrenci ifade etmiştir. Türk toplumunun çoğunlukla iyi olduğunu da dört öğrenci söylemiştir. Türk toplumunun yardımsaver olduğunu ise üç öğrenci söylemiştir. Farklı kültürlere kapalı olma konusunda da üç öğrencinin ifadesi bulunmaktadır. Öğrencilerin görüşlerine bakıldığında öğrencilerin büyük bir kısmının Türk toplumunun kendilerine iyi davrandığını söyledikleri görülmektedir.

Türk toplumunun kendilerine yönelik davranışlarının bazen iyi bazen kötü olduğunu belirten altı öğrenciden birinin görüşü şöyledir:

Ö₁: Değişiyor kötü davrananlar da var iyi davrananlar da.

4. Sonuç ve Tartışma

Türkiye'de öğrenim gören Kırgız öğrencilerin yaşadığı tecrübeler neticesinde Türkçe ve Türkiye'ye yönelik birtakım görüşler geliştirdikleri bilinmektedir. Bu çalışmada öğrencilerin Türkçe ve Türkiye'ye yönelik geliştirdikleri görüşler üç tema olarak incelenmiştir.

Türkiye'ye yönelik yaklaşımlar teması içerisinde Türkiye'de eğitim görmeyen nedenleri, Türkiye'nin avantajları ve Türkiye'de karşılaşılan sorunlar ele alınmıştır. Türkçeye yönelik yaklaşımlar teması içerisinde Türkçe öğrenme süreci ve Türkçede karşılaşılan sorunlar ortaya konmuştur. Son olarak da Türk toplumunun yaklaşımları konusundaki öğrenci görüşleri tespit edilmiştir. Türkiye'de eğitim görmeyen nedenleri ve Türkiye'nin avantajları arasında sayılan maddelere bakıldığında Türkiye'nin sunmuş olduğu imkânların Kırgız öğrenciler için önemli olduğu görülmektedir. Türkiye'de karşılaşılan sorunlara bakıldığında ekonomik sorunların ön

plana çıktığı görülmektedir. Bu sorun öğrencilere yapılacak desteklerle ortadan kaldırılacaktır. Bunun dışında bir sorunla karşılaşılması bu öğrencilerin Türkiye’de eğitim görmekten memnun olduklarını ortaya çıkarmaktadır.

Türkçe öğrenme sürecine yönelik maddelere bakıldığında öğrencilerin Türkçeyi kolay bir dil olarak gördükleri ve kısa zamanda öğrendiklerini belirttikleri görülmektedir. Türkçede karşılaşılan sorunlara bakıldığında çok fazla öğrencinin sorun yaşamadığı belirlenmiştir. Karatay ve Kartallıoğlu’nun (2012) yaptığı araştırmada Türkçe öğrenen Kırgız öğrencilerin öğrenme ilgilerinin yüksek düzeyde ve öğrenme algılarının orta düzeyde olumlu tutuma sahip olduğu belirlenmiştir. Kırgız öğrencilerin Türk toplumunun davranışlarına yönelik yaklaşımlarına bakıldığında olumlu özelliklerin ön plana çıktığı ve Türk toplumuyla iyi anlaştıkları görülmektedir. Sadece farklı kültürlere kapalı şeklindeki ifade olumsuz söylenmiş tek ifadedir.

Kırgız öğrencilerin Türkçeye ve Türkiye’ye yönelik genel olarak olumlu bir görüş içinde oldukları ancak birtakım hususlarda eksikliklerin olduğunu belirttikleri tespit edilmiştir. Türk soylu öğrenciler için nitelikli dil öğrenme ortamı ve etkinlikleri hazırlanarak Türkçeyi daha iyi öğrenmelerine katkıda bulunulabilir.

Kaynaklar

- ALYILMAZ, C. (2007). *(K)öktürk Harfli Yazıtların İzinde*. Ankara: Karam Yayıncılık.
- ALYILMAZ, C. (2009). Kırgızistandaki Arap Harfli Yazıtlar Üzerine. *Turkish Studies*, 4(8), 185-209.
- BURAN, A. ve ALKAYA, E. (2013). *Çağdaş Türk Lehçeleri*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- CAN, N. (1996). Türkiye’de Yüksek Öğrenim Gören Yabancı Uyraklı Öğrencilerin Sorunları ve Örgütsel Yapı. *EÜ Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7, 503-512.
- DAŞMAN, A. (2009). Kırgızistan’da Türkçe Öğretimi ve KTMÜ Örneği. 8. *Dünyada Türkçe Öğretimi, Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğretenler Zirvesi*, Ankara.
- DUMAN, G. B. (2013). Kırgızların Türkiye Türkçesi Öğrenirken Ad Durum Biçimbirimleriyle İlgili Yaptıkları Hatalar ve Çözüm Önerileri. *Dil ve Edebiyat Eğitimi Dergisi*, 2(5), 82-94.
- ERCİLASUN, A. B. (1977). *Bugünkü Türk Alfabeleri I-II*. Ankara: Kültür Bakanlığı Yayınları.
- EKİZ, D. (2009). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Anı Yayıncılık.
- KARATAY, H. ve KARTALLIOĞLU, N. (2012). Kırgız Öğrencilerin Türkiye Türkçesi Öğrenmeye İlişkin Tutumları. *Türkçe Eğitimi ve Öğretimi Araştırmaları Dergisi*, 4, 1-11.
- KAYDAROV, A. ve ORAZOV, M. (2010). *Türklük Bilgisine Giriş*. İstanbul: Kesit Yayınları. Aktaran: Vahit TÜRK.

ÖZYÜREK, R. (2009). Türk Devlet ve Topluluklarından Türkiye Üniversitelerine Gelen Türk Soylu Yabancı Uyruklu Öğrencilerin Türkçe Öğrenimlerinde Karşılaştıkları Sorunlar. *Turkish Studies*, 4(3), 1819 - 1862.

YILDIRIM, A. ve ŞİMŞEK, H. (2008). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. (6. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.

<http://turkey.setimes.com/tr/articles/ses/articles/features/departments/society/2012/09/17/feature-01> (16.01.2015).